

Taqdimot Tayyorlash Tizimi: Microsoft PowerPoint

Microsoft PowerPoint (to'liq nomi – Microsoft Office PowerPoint, inglizcha, *power point* – ishonarli hisobot) – bu taqdimotlar yaratish va ularni tomosha qilishga mo'ljallangan dastur bo'lib, Microsoft Office paketining bir qismi hisoblanadi. U Microsoft Windows va MacOS tizimlarida ishlash imkoniyatiga ega.

PowerPointda yaratilgan taqdimotlar proyektor yordamida katta ekranlarda yoki katta o'lchamli televizion ekranlarda ko'rishga mo'ljallangan. Bu dastur professional va no-professional foydalanuvchilar uchun eng keng tarqalgan va samarali vositalardan biridir.

Dasturning Yaratilish Tarixi

- 1984-yil: Bob Gaskinsda PowerPointni yaratish g'oyasi paydo bo'ldi.
- 1987-yil: PowerPoint 1.0 Apple Macintosh tizimi uchun namoyish etildi (dastlab oq-qora formatda).
- 1987-yil: Microsoft kompaniyasi Forethought va PowerPointni 14 mln. AQSh dollariga sotib oldi.
- 1990-yil: Microsoft Office paketi to'plamidagi Windows uchun versiyasi namoyish qilindi.

Elektron Taqdimotning Tuzilishi va Bosqichlari

Elektron taqdimot – bu axborotni qulay his qilish uchun tashkil etilgan mavzu, ssenariy va tuzilishga ega bo'lgan hujjat yoki hujjatlar to'plamidir. Taqdimot tayyorlashning asosiy bosqichlari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

Maqsadni Aniqlash

Taqdimotning asosiy maqsadi – tinglovchilarga taqdimot ob'ekti haqida ma'lumotlarni qabul qilish uchun qulay shaklda to'liq ma'lumot berishdir.

Tuzilmani Loyihalash

Mavzu, ssenariy va tuzilmani yaratish. Slaydlarni ketma-ketlikda rejalashtirish va interaktiv elementlarni qo'shish.

Matn va Vizual Kontentni Tayyorlash

Dalillar, faktlar, isbotlar, his-tuyg'ular va misollarni to'plash. Slaydlarda minimal matn va maksimal vizual tasvirlardan foydalanish.

Dizayn va Animatsiya

Dizayn qolipi, ranglar sxemasi va animatsiya effektlarini qo'llash. Slaydlarni namoyish qilishda samaradorlikni oshirish.

Samarali Taqdimotning Uch Elementi

Rossiyalik professional biznes-trener Dmitriy Lazarev o'zining «Prezentatsiya: Luchshe odin raz uvidet!» kitobida samarali taqdimotning uchta muhim elementini ko'rsatib o'tadi:

Loyihalashtirilgan Slaydlar

Slaydlarda imkon qadar minimal matn, maksimal tasvirlarning vizual bo'lishi kerak. Ular aniq va sodda bo'lishi lozim. Vizualizatsiya asosiy e'tiborni tortishi kerak.

Taqdimotning Matn Tarkibi (Og'zaki Nutq)

Dalillar, faktlar, isbotlar, his-tuyg'ular va misollar og'zaki nutqda bo'lishi kerak, ammo slaydlarda emas. Slaydlar nutqni qo'llab-quvvatlashi, takrorlamasligi kerak.

Tarqatish Materiallari

Tarqatish materiallari jonli ijro kabi bir xil chuqurlik va kenglikka ega bo'lishi kerak. Yozma hujjat hurmatga sazovor va tinglovchilar bilan aloqani hujjatlashtiradi.

Taqdimotning Asosiy Elementlari

Taqdimotlar yaratishga mo'ljallangan barcha dasturlarda matn, gipermatnli havolalar, rasmlar, grafikalar, videolar, musiqa va ovozlarning kombinatsiyasidan tashqari o'ziga xos elementlar qo'llaniladi:

Animatsiya

Bu slaydlarni namoyish qilish va ko'rsatishda ularning samaradorligini oshiruvchi tovush, rang, matn va harakatlanuvchi effektlar yig'indisidir. Slaydga qo'yilgan ob'ektlarning ma'lum tartibda hosil bo'lishi.

Dizayn Qolipi

Professional tomonidan oldindan tayyorlab qo'yilgan grafiklar, bo'yoqlar, jilolar, tovushlar namunasi bo'lib, ular slaydlarda ishlatish uchun mo'ljallangan tayyor shablonlardir.

Ranglar Sxemasi

Bu 8 xil ranglardan tashkil topgan to'plam bo'lib, prezentatsiyalar uchun asosiy ranglar sifatida ishlatiladi. U taqdimotning vizual birligini ta'minlaydi.

Slayd Ob'ektlari

Slayd ob'ektlari fon, matn, jadvallar, grafik tasvirlar, diagrammalar, ko'priklar, videokliplar, ovoz va boshqalardan iborat bo'lishi mumkin. Ular murakkab tuzilishga ega video materiallar sahifasini ko'rsatish uchun ishlatiladi.

Slayd: Taqdimotning Alohida Kadri

Slayd – bu prezentatsiyaning alohida kadri bo‘lib, o‘z ichiga matnni, sarlavhalarni, grafik va diagrammalarni olishi mumkin. U ob‘ektlarning kombinatsiyasi shaklida murakkab tuzilishga ega bo‘lgan video materiallar sahifasini (ramkani) ko‘rsatish uchun ishlatiladi.

Taqdimot, ya‘ni «prezentatsiya» atamasi lotincha *praesento* – taqdimot; *praesentatio* – taqdim etish (savdo sohasida) degan ma‘noni anglatib, biror narsa (tashkilot, loyiha, mahsulot va h.k.) taqdim etish uchun mo‘ljallangan hujjat yoki hujjatlar to‘plami hisoblanadi.

Slaydlarni namoyish qilishda kompyuter va multimedia proyektori talab qilinadi, ularning maqsadi boshqa texnik o‘quv qo‘llanmalar bilan bir xil. Tarqatiladigan material esa qulay shaklda bosib chiqarilgan va tanishish uchun mo‘ljallangan materiallardir.

Taqdimot yaratish Dasturlari Bozori

Hozirda taqdimot yaratish uchun paketlar bozori ikki asosiy yo'nalishda rivojlanmoqda. Bu yo'nalishlar foydalanuvchining ehtiyojlari va professional darajasiga qarab farqlanadi:

Professional Bo'lmagan Foydalanuvchilar Uchun Dasturlar

Bu dasturlar keng auditoriya uchun mo'ljallangan bo'lib, oddiy va intuitiv interfeysga ega. Ular tez va samarali taqdimotlar yaratish imkonini beradi.

- Microsoft PowerPoint
- Corel Presentations (Corel korporatsiyasi)
- Freelance Graphics (Lotus Software)
- Garvard Graphics (Software Publishing)

Professional Yo'naltirilgan Dasturlar

Bu dasturlar yanada rivojlangan imkoniyatlar va maxsus effektlarni ta'minlaydi. Ular ko'pincha yuqori sifatli multimedia kontentini yaratish uchun ishlatiladi.

- Visual Reality for Windows (Visual Software)
- Action va Macromedia Director (Macromedia)
- Astound (Gold Disk)

Taqdimotlarning Maqsadga Ko'ra Tasnifi

Taqdimotlar ularning belgilangan maqsadiga ko'ra turli xil turlarga bo'linadi. Har bir tur o'zining o'ziga xos vazifalariga ega:

O'quv Taqdimotlari

Ta'lim sohasida qo'llaniladi: yangi material taqdimotida, talabalarning bilimlarini nazorat qilishda, o'quv materiallarini mustaqil o'zlashtirish uchun.

Ilmiy-Tadqiqot Ishlari

Tadqiqotchilarning chiqishlarida uchraydi. Maqsadi – ilmiy yutuqlarni e'lon qilish va tadqiqot natijalarini keng jamoatchilikka yetkazish.

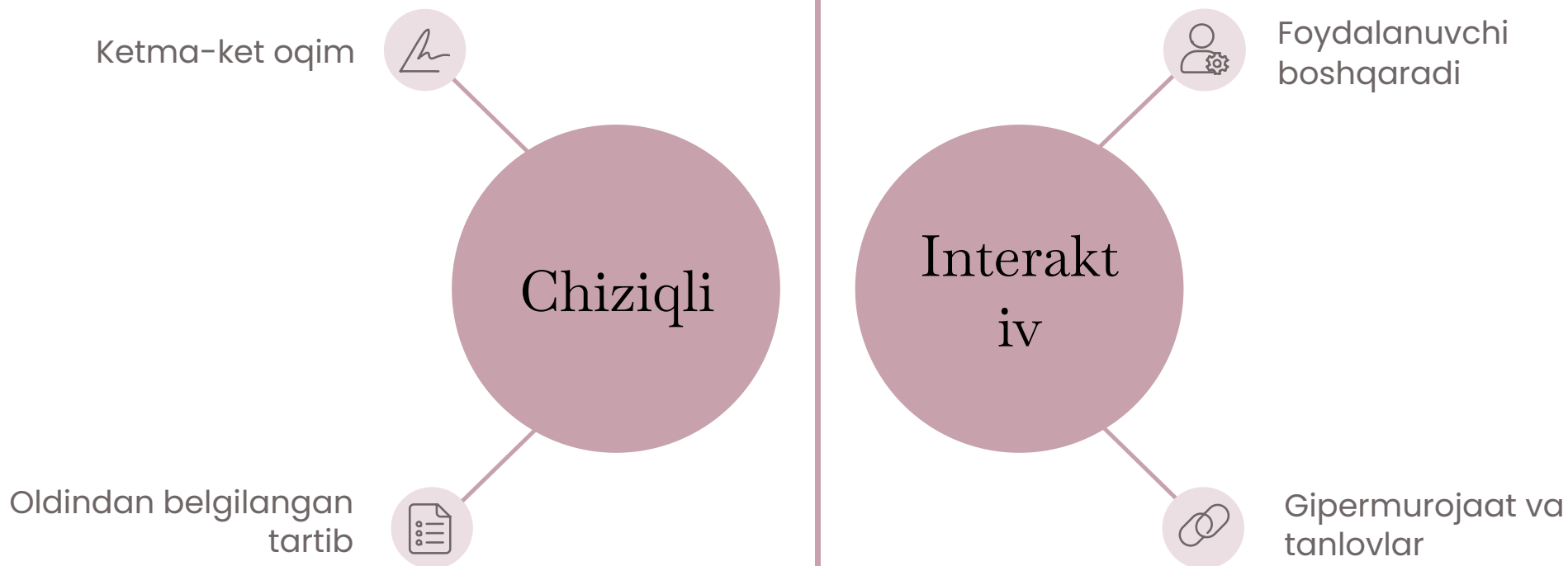

Portfolio

Muallifning yutuqlari ro'yxatini o'z ichiga olgan mualliflik taqdimotlari. Slaydlarda sertifikatlar, nashr etilgan dalillar va boshqalar mavjud bo'ladi.

O'quv Materialini Taqdim Etish Usuli

O'quv materialini taqdim etish usuli asosida taqdimotlarning ikki asosiy turi ajratiladi. Bu turlar materialni o'zlashtirish jarayoniga ta'sir qiladi:

1. Chiziqli (Sequential) Taqdimotlar

Bu taqdimotlarning eng keng tarqalgan turi bo'lib, undan o'qituvchi, uslubchi, tadqiqotchi keng foydalanadi. Texnik jihatdan juda sodda – slaydlar boshidan oxirigacha ketma-ket bir-birini o'zgartiradi.

Qulayligi: Tushuntirish mantig'ini yaratish va materiallarni o'quvchilarga yetkazish oson. Ketma-ketlik qat'iy belgilangan.

2. Chiziqli Bo'lmagan (Interfaol) Taqdimotlar

Bunday taqdimotlarning materiallari talabanning mustaqil o'zlashtirishi uchun mo'ljallangan. Interfaol taqdim etish o'zlashtirishni aniq va qiziqarli qiladi.

Xususiyati: Foydalanuvchi boshqaruv elementlari orqali o'zaro ta'sir o'tkazadi, bu esa o'quvchiga o'z tezligida harakatlanish imkonini beradi.

PowerPoint Versiyalari va Xulosalar

Microsoft PowerPoint dasturining rivojlanishi va uning turli versiyalari:

Yil	Versiya va Xususiyatlari
1987	PowerPoint 1.0 (Macintosh uchun, dastlab oq-qora)
1990	Windows uchun versiyasi (Microsoft Office paketi tarkibida)
2002	Office XP Power Point (Office paketidan alohida tarqatish imkoniyati paydo bo'ldi)
Hozirgi	Zamonaviy versiyalar (bulutli xizmatlar, kengaytirilgan multimedia va hamkorlik imkoniyatlari)

Professional tayyorlangan taqdimot barcha katta-kichik auditoriyani hayratda qoldirish imkoniyatini beradi. Bu taqdimotning mazmuni, mohiyati, maqsadi va vazifalarini tushunish, uni yaratish va qo'llash bo'yicha kerakli malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishni talab qiladi.